

Australia

Przewodnik po rynku

AUSTRALIA
PRZEWODNIK PO RYNKU

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ISBN 978-83-62132-81-2

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

I.	Podstawowe informacje o kraju, kontekst historyczny	5
II.	Ustrój polityczny.	7
III.	Podstawowe informacje gospodarcze.	8
IV.	Główne bogactwa naturalne	12
V.	Główne sektory gospodarki	14
VI.	Infrastruktura transportowa.	17
VII.	Formy prowadzenia działalności gospodarczej	18
VIII.	System podatkowy w Australii	20
IX.	Uczestnictwo w wielostronnych organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym.	21
X.	Dwustronna współpraca gospodarcza między Polską i Australią	26
XI.	Eksport / import – uwarunkowania	28
XII.	Zachęty / bariery przy wejściu na dany rynek.	29
XIII.	Zamówienia publiczne w Australii.	30
XIV.	Kultura biznesowa	31
XV.	Przydatne kontakty.	33

I. Podstawowe informacje o kraju, kontekst historyczny

Australia (Związek Australijski – Commonwealth of Australia) jest krajem, a zarazem kontynentem położonym na południowej półkuli. Powierzchnia Australii wynosi 7 686 850 km² (6 na świecie). Ludność Australii wynosi prawie 25 milionów (56 na świecie) i z roku na rok rośnie. Gęstość zaludnienia wynosi niecałe 3 osoby na km². Najbardziej zaludniona jest wschodnia część Australii, natomiast przeważającą część kontynentu zajmuje obszar pustynny. Najwyższym szczytem Australii jest góra Kościuszki (2228m) odkryta przez Pawła Edmunda Strzeleckiego.

Ludność Australii (w mln)

Źródło: <https://tradingeconomics.com/australia/population>

Australia podzielona jest na sześć stanów:

- Nowa Południowa Walia – NSW;
- Queensland – QLD;
- Południowa Australia – SA;
- Tasmania – TAS;
- Victoria – VIC;
- Zachodnia Australia – WA;

oraz dwa terytoria

- Australijskie Terytorium Stołeczne – ACT
- Terytorium Północne.

Źródło: opracowanie własne

Stolicą Australii jest Canberra. Główne ośrodki miejskie to Sydney (5 mln mieszkańców), Melbourne (4,6 mln), Brisbane (2,3 mln), Perth (2 mln), Adelajda (1,3 mln).

Język urzędowy: angielski

Ludność aborygeńska zamieszkiwała terytorium Australii już ponad 60 000 lat temu. W 1606 roku kontynent został odkryty przez Holendrów i nazwany Nową Holandią. W 1770 roku Brytyjczycy zajęli kraj i od 1788 roku Australia stała się kolonią karną, mającą rozwiązać problem przeludnionych więzień w Wielkiej Brytanii. 26 stycznia, dzień w którym oficjalnie założono kolonię jest dniem narodowym – Dzień Australii (ang. Australia Day). Wielkość ludności stopniowo wzrastała, szczególnie w okresie gorączki złota w połowie XIX wieku. Na początku XX wieku, niezależne stany utworzyły federację nazwaną Commonwealth of Australia. W 1901 roku federacja przyjęła konstytucję.

II. Ustrój polityczny

Chociaż Australia jest formalnie monarchią konstytucyjną, której głową państwa jest królowa Elżbieta II reprezentowana przez gubernatora generalnego (Peter Cosgrove), realną władzę wykonawczą sprawuje rząd na czele którego stoi obecnie premier (ang. Prime Minister) Scott Morrison (dane z września 2018 roku). Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowy parlament (Senat i Izba Reprezentantów). Wymiar sprawiedliwości składa się z Federalnego Sądu Najwyższego, Sądu Federalnego oraz stanowych sądów najwyższych i terytorialnych.

Każdy stan w Australii posiada własną konstytucję, organ ustawodawczy i rząd, na czele którego stoi Premier stanu (ang. Premier) lub w przypadku terytoriów Chief Minister. Stany posiadają władzę legislacyjną praktycznie w większości obszarów, natomiast rząd federalny decyduje o kluczowych dla kraju kwestiach, takich jak: stosunki polityczne i gospodarcze Australii z innymi krajami, podatki federalne, obronność, waluta i inne.

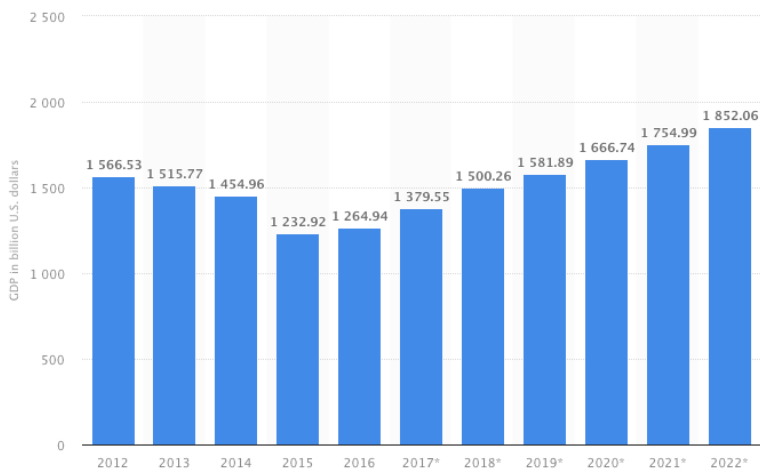
Dwoma największymi partiami w Australii są centro-prawicowa Liberal Party of Australia i centro-lewicowa Labor Party (ALP). W lipcu 2016 roku wybory wygrała Koalicja (ang. Coalition) pomiędzy Partią Liberalną a mniejszą partią Nationals. Coalition utworzyła rząd większościowy z Malcolm'em Turnbull'em na czele. W sierpniu 2018 roku członkowie Partii Liberalnej głosowali nad odwołaniem premiera Turnbull'a, którego 24 sierpnia 2018 roku zastąpił Scott Morrison.

III. Podstawowe informacje gospodarcze

Australia jest trzynastą największą gospodarką na świecie z PKB przekraczającym 1,4 trylionu USD. Co warto wspomnieć, w ostatnich dwudziestu latach PKB wzrósł trzykrotnie. Przez 27 lat gospodarka generowała pozytywny wzrost gospodarczy i posiada najwyższy wzrost spośród gospodarek wysoko rozwiniętych. Obecny wzrost gospodarczy wynosi 3,3%. Australia jest również jednym z najbogatszych krajów na świecie.

Produkt Krajowy Brutto

Źródło: <https://www.statista.com>

Australia uważana jest za jeden z najlepszych krajów do prowadzenia biznesu, z ratingiem AAA. Wg rankingów z 2018 roku Doing Business, The World Bank, Australia jest czternastym krajem na świecie pod względem łatwości prowadzenia biznesu, a w tym siódmym krajem na świecie

w łatwości zakładania biznesu, szóstym w dostępności kredytów dla biznesu, trzecim w egzekwowaniu umów.

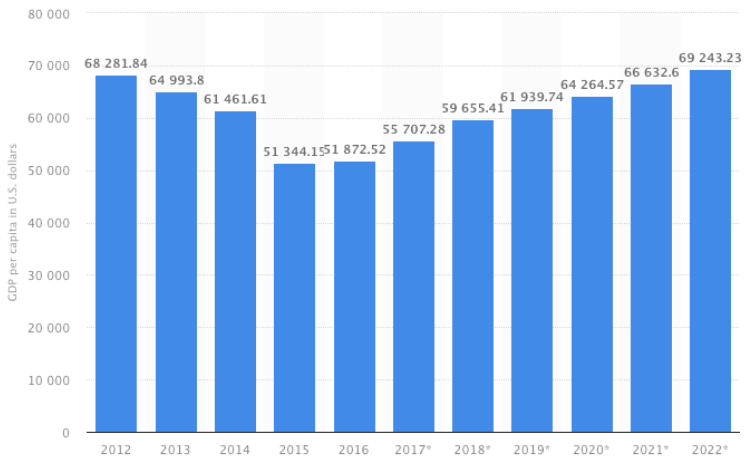
Gospodarka oparta jest głównie na sektorze usług (ponad 60% PKB). Jednym z najistotniejszych sektorów Australii są zasoby naturalne.

Australia jest członkiem WTO, OECD, G20 i APEC.

Najnowsze dane z 2018 roku wskazują silny wzrost aktywności gospodarczej. Spodziewany jest wzrost PKB oraz wzrost wymiany gospodarczej.

Australia posiada jeden z najwyższych nominalnych PKB per capita na świecie, wynoszący 59,7 tys. USD, co stanowi prawie pięciokrotność średniej światowej. Na podstawie wykresów PKB i PKB per capita można zaobserwować spowolnienie w 2015 roku, co w dużej mierze spowodowane było kryzysem w sektorze górnictwym. Od 2016 roku zarówno produkt krajowy brutto, jak i PKB per capita rosną i taki też trend prognozowany jest w kolejnych pięciu latach.

PKB per capita

Źródło: <https://www.statista.com>

Podstawowe wskaźniki ekonomiczne

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne	2016	2017
PKB (wzrost w %)	2,6	2,3
Dług publiczny (% PKB)	40,6	41,6
Inflacja (w %)	1,3	2
Bezrobocie (w %)	5,7	5,6
Eksport towarów (w mld USD)	191,7	224,5
Import towarów (w mld USD)	198,5	215,4
Bezp. inwestycje zagr. w Australii (w mld USD)	617,7	647,7
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (w mld USD)	441,4	443,4

Źródło: CIA Word Factbook

Walutą australijską jest dolar australijski (AUD). AUD jest piątą najczęściej wymienianą walutą na świecie, co spowodowane jest relatywnie niską ingerencją organów państwowych w walutę, wysokimi stopami procentowymi oraz stabilnym systemem politycznym. Obecny kurs AUD/PLN wynosi 2,67 (dane z 29.08.2018). Warto jednak wspomnieć o wahanach kursu na przestrzeni ostatnich lat. W 2018 r. kurs AUD/PLN najwyższą wartość osiągnął w maju (2,81), najniższą w kwietniu (2,6). W grudniu 2016 roku AUD/PLN osiągnął najwyższą wartość ostatnich 5 lat (3,14).

Wahania kursu AUD/PLN na przestrzeni 5 lat

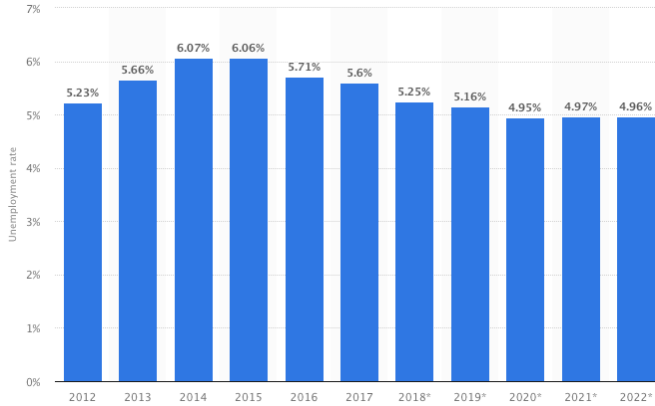
21 Jan 2013 00:00 UTC - 31 Aug 2018 05:37 UTC **AUD/PLN** close: **2.67142**
low: **2.60420** high: **3.41982**

Źródło: <https://www.xe.com>

Bezrobocie w Australii, wg danych z 2017 roku wynosi 5,6% i wg prognoz ma spadać na przestrzeni kolejnych lat.

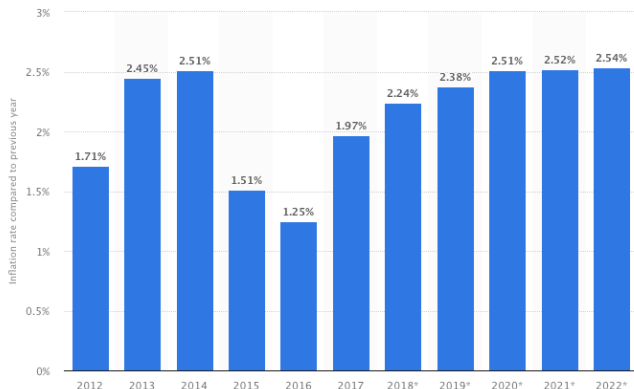
Stopa bezrobocia w Australii

Źródło: <https://www.statista.com>

Inflacja utrzymana jest na optymalnym poziomie 1,97%. Oczekiwana stopa inflacji w dłuższym okresie czasu ma wzrosnąć do poziomu około 2,5% w 2020 roku wg modeli ekonometrycznych i utrzymywać się na tym poziomie przez kolejne 2 lata.

Stopa inflacji w Australii

Źródło: <https://www.statista.com>

IV. Główne bogactwa naturalne

Zasoby naturalne stanowią 7% PKB Australii. Australia eksportuje ponad 68% zasobów naturalnych, co przynosi przychody australijskiej gospodarce przekraczające 200 mld AUD.

Węgiel

Australia jest czwartym największym producentem węgla (ponad 500 mln ton) i największym jego eksporterem (389 milionów ton, 59 mld AUD). 80% wydobywane jest odkrywkowo, 20% w kopalniach podziemnych. Węgiel kamienny (zarówno energetyczny i koksujący) występuje głównie w stanie Queensland i Nowej Południowej Walii, natomiast węgiel brunatny głównie w Victorii i Południowej Australii. Australia posiada prawie 13% światowych rezerw węgla.

Ruda żelaza

Największy producent rudy żelaza na świecie, posiadający również największe jej zasoby. Ruda występuje głównie w Zachodniej Australii oraz mniejsze ilości w Południowej Australii. W 2015 roku Australia wyprodukowała ponad 811 milionów ton rudy, z czego aż 767 mln ton było eksportowane. Największymi firmami produkującymi rudę żelaza są Rio Tinto, BHP Billiton i FMG (te 3 firmy mają udział w 87% całej produkcji). Obecne inwestycje w nowe kopalnie rudy, takie jak Roy Hill, znacznie zwiększą wydobywanie.

Złoto

W połowie dziewiętnastego wieku rozpoczęła się gorączka złota w Australii. Dzisiaj kraj jest drugim największym producentem złota na świecie (287 ton w 2016 roku), o największych zasobach.

Miedź

Piąty największy producent miedzi na świecie.

Gaz

Australia posiada duże rezerwy gazu naturalnego oraz CSG (Coal seam gas). Jest obecnie trzecim największym producentem LNG na świecie.

Australia jest również czołowym producentem cynku (3 na świecie), ołowiu (2), niklu (5), uranu (3), boksytu (1), diamentów, opalu, aluminium.

V. Główne sektory gospodarki

Australia często nazywana jest „Land of Plenty” (pol. Kraina Obfitości) lub „Lucky Country” (pol. Szczęśliwy Kraj lub Kraj Szczęścia). Bogactwo kraju jest w dużej mierze oparte na obfitości zasobów naturalnych. Również bliskość Południowej Azji, regionu o jednym z najszybszych wzrostów ekonomicznych, pozwoliło Australii na budowę swojego bogactwa.

Największymi sektorami gospodarki Australii w udziale sektora w PKB są: zdrowie i edukacja (13%), finanse (9,4%), sektor budowlany (8,7%), górnictwo (7,4%), usługi profesjonalne (6,7%) oraz sektor produkcyjny (6,4%).

Sektorami, które generują największy wzrost gospodarczy są telekomunikacja i media (5,2%), finanse (4,9%), usługi profesjonalne (4,7%), sektor budowlany (4,5%), górnictwo (4,5%). Sektory generujące wzrost powyżej średniego to także usługi medyczne/służba zdrowia, handel detaliczny, transport.

Górnictwo

Górnictwo w Australii obsługiwane jest przez największą ilość firm w porównaniu do innych sektorów. Ponad 700 firm zajmuje się wydobyciem surowców. Górnictwo w 2015 roku wniosło do budżetu ponad 108 mld USD. Jest to również sektor, który przyciągnął największe bezpośrednie inwestycje zagraniczne (295 mld AUD, co stanowi aż 40% wszystkich inwestycji zagranicznych). W Australii wydobywa się przede wszystkim: węgiel, ropę i gaz, rudę żelaza, miedź, boksyt, złoto, nikiel, srebro i inne metale, diamenty, sól i wiele innych. Większość surowców jest eksportowane do Azji (głównie do Chin, Japonii i Korei Południowej). W sektorze operują największe na świecie spółki wydobywcze, w tym Rio Tinto, BHP Billiton, Glencore, Woodside i inne.

Finanse

Australia posiada jeden z najbardziej stabilnych systemów bankowych, zdominowany przez cztery największe banki australijskie (Commonwealth Bank, National Australia Bank (NAB), Australia and New Zealand Banking Group (ANZ) i Westpac). Wszystkie te banki kwalifikują się w trzydziestce najbezpieczniejszych banków wg Global Finance. Australia posiada również szóste największe aktywa finansowe zarządzane przez fundusze kapitałowe (około 7,5 trylionu AUD), dziewiątą największą giełdę papierów wartościowych. Sektor finansowy pozostaje jednym z największych udziałowców gospodarki w Australii.

Energetyka

W oparciu o surowce naturalne, takie jak węgiel, gaz, ropa naftowa, czy uran, Australia jest w zasadzie samowystarczalna w obszarze energii. Obecnie ceny energii są jednak jednymi z najwyższych na świecie, chociaż przed 2000 rokiem były jednymi z najtańszych. Wzrost spowodowany jest stale rosnącym kosztem sieci energetycznej, uwarunkowaniami klimatycznymi i przestarzałą infrastrukturą energetyczną. Australia z jednej strony restrukturyzować będzie obecną infrastrukturę, opartą na węglu i gazie, z drugiej inwestować będzie coraz większe środki w energię odnawialną. Australia jest 20 największym producentem energii słonecznej i wiatrowej.

Sektor budowlany

W raportów Australian Construction Industry Forum, budownictwo mieszkalne w ostatnich latach osiągnęło peak i na przełomie 2017/2018 roku rozpoczęło się spowolnienie, co przekłada się na obniżkę aktywności z obecnego poziomu 101 mld AUD do około 93 mld AUD. Z drugiej strony budownictwo nie-mieszkalne oczekuje zwiększenia aktywności o 12%, do 42 mld AUD w 2019 roku, a budownictwo infrastrukturalne oczekuje zwiększenia o 10%, do poziomu 62 mld AUD. W rosnący poziom aktywności wpisują się szczególnie nowe projekty górnicze (głównie w obszarze LNG).

Sektor medyczny

Jest czwartym największym udziałowcem PKB Australii i uznany został jako drugi najlepszy w krajach rozwiniętych wg raportu Commonwealth Fund z 2017 roku. Pomimo tego, obserwowany jest ciągły niedobór kardy medycznej, szczególnie pielęgniarek.

Warto wspomnieć o innych znaczących sektorach, takich jak żywność i rolnictwo, które generuje 3% PKB Australii, profesjonalnych usługach IT, turystyce (prawie 3% PKB) oraz produkcji, która z roku na rok maleje ze względu na wysokie koszty pracy i bliskość krajów azjatyckich.

VI. Infrastruktura transportowa

80% aktywności gospodarczej w Australii skoncentrowane jest wokół ośrodków miejskich.

Znaczna część aktywów infrastruktury transportowej jest w rękach prywatnych, w tym lotniska wszystkich stolic stanów. Większość portów największych miast jest również prywatna. Również transport masowy kolejną jest w rękach prywatnych. Kolej pasażerska, jak również większość dróg i autostrad jest natomiast państwowa.

Każda stolica stanu posiada lotnisko z terminalem międzynarodowym, a stolice oraz większe miasta położone przy oceanie mają infrastrukturę portową.

Największe miasta na wschodzie kontynentu połączone są drogami szybkiego ruchu. Z uwagi na duże odległości, transport lotniczy jest dobrze rozwinięty oferując wiele połączeń w ciągu dnia pomiędzy wszystkimi dużymi miastami. W Australii nie ma szybkiej kolei.

Australia posiada siódmą najdłuższą sieć kolejową na świecie (33,343 km). Infrastruktura drogowa liczy ponad 873 tysiące km. Na terytorium kraju jest 480 lotnisk (dane z 2013 r.). Największe porty kontenerowe to Melbourne (2,6 mln TEU – ekwiwalent 20 stopowego kontenera), Sydney (2,3 mln TEU), Brisbane (1,2 mln TEU).

VII. Formy prowadzenia działalności gospodarczej

Proces zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w Australii jest bardzo przejrzysty i prosty. Organem rządowym, który reguluje kwestie korporacyjne i rejestruje podmioty gospodarcze jest ASIC (ang. Australian Securities and Investment Commission). Najprostszym sposobem założenia działalności gospodarczej jest złożenie wniosku przez Internet, bezpośrednio przez stronę ASIC lub przez agentów. Cały proces trwa około trzydziestu minut.

Istnieje kilka możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w Australii:

- Oddział (ang. Branch). Spółka zagraniczna musi być zarejestrowana przez ASIC, a jej oddział nie ma osobowości prawnej. Oddział posiada numer ARBN (ang. Australian Registered Body Number), musi mieć zarejestrowany adres w Australii, lokalnego agenta i księgowość, która składa w ASIC sprawozdania finansowe i inne wymagane dokumenty.

Podmiotami mającymi osobowość prawną są:

- Sole Proprietorship (jednoosobowa działalność gospodarcza);
- Proprietary Limited Company (pty. ltd.). Odpowiednik spółki z o.o. w Polsce;
- Public company - spółki, które mogą mieć nieograniczoną ilość udziałowców/akcjonariuszy. Mogą być notowane na giełdzie papierów wartościowych. Limited public companies mają w nazwie „limited” lub „ltd.”;
- Patnership (w formie joint venture lub trustu).

Podstawowymi wymogami, szczególnie z punktu widzenia zagranicznego inwestora są:

- Spółka musi posiadać w zarządzie dyrektora (członka zarządu), który jest australijskim rezydentem podatkowym (Public Companies muszą mieć trzech lokalnych dyrektorów);
- Spółka musi posiadać adres australijski;
- Spółka musi prowadzić księgowość przez certyfikowanego w Australii księgowego;
- W przypadku spółek australijskich, których udziałowcem mają być obcokrajowcy lub podmioty zagraniczne, w większości przypadków istnieje konieczność złożenia wniosku do FIRB (Foreign Investment Review Board) o rozparzenie inwestycji.

Istnieje również możliwość założenia tzw. „representative office”. Ta forma jest jednak bardzo ograniczona w podejmowaniu aktywności. Nie ma możliwości prowadzenia działań biznesowych. Często zakłada się taką strukturę w celu utrzymania konta bankowego.

VIII. System podatkowy w Australii

Firmy zobowiązane są płacić sztywny 30 procentowy dla dużych i 25 procentowy dla małych firm podatek od zysków. Istnieje szereg innych podatków bezpośrednich oraz możliwości zwolnień z podatków w wyniku działalności operacyjnej spółek, z którymi warto się zapoznać przed rozpoczęciem działalności (na przykład: Capital Gain Tax, podatek od sprzedaży aktywów, podatek od dywidend i inne).

Podatkami pośrednimi, generowanymi na skutek działalności gospodarczej są między innymi cła (cło płacone jest jedynie od wartości towaru, bez kosztów transportu), podatek od ziemi (land tax), opłaty skarbowe (stamp duty – w zależności od stanu) oraz tzw. payroll tax uzależnionego od wysokości dochodu pracowników. Podatek ten płacony jest w systemie PAYG (pay-as-you-go).

Osoby fizyczne zobowiązane są płacić progresywny podatek dochodowy.

W Australii funkcjonuje 10 procentowy podatek od dóbr i usług - GST (ang. goods and service tax). GST jest odpowiednikiem VAT. Wiele produktów w Australii jest zwolnione z GST, między innymi część produktów medycznych, żywnościowych, usług edukacyjnych). Przedsiębiorstwa generujące przychód powyżej 80 tysięcy AUD zobowiązane są zarejestrować GST i włączać go w faktury.

IX. Uczestnictwo w wielostronnych organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym

Australia należy, między innymi do następujących organizacji międzynarodowych:

- ONZ,
- OECD,
- WTO,
- G20,
- The Commonwealth of Nations,
- ANZUS,
- ASEAB Plus Six,
- Asia – Pacific Cooperation.

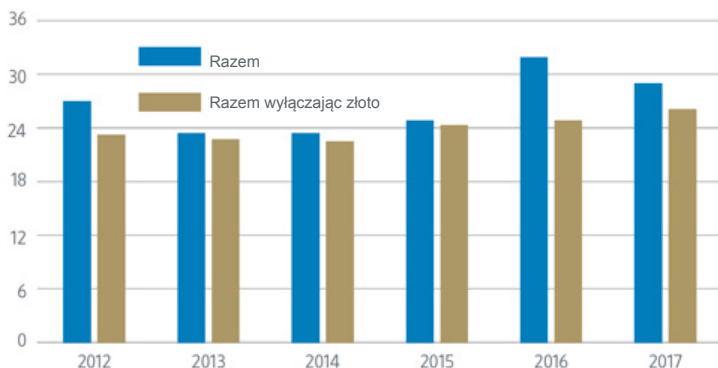
Australia posiada umowy o wolnym handlu (FTA) z Chinami, Koreą Południową, Japonią, Nową Zelandią, Singapurem, Tajlandią, Malezją, Stanami Zjednoczonymi i Chile oraz krajami ASEAN. W czerwcu 2018 roku Australia rozpoczęła negocjacje o umowie o wolnym handlu z Unią Europejską. Unia Europejska jest drugim największym partnerem handlowym Australii, trzecim największym regionem eksportowym Australii i największym źródłem inwestycji zagranicznych (dane na 2017 rok).

Australia jest 22 największym eksporterem na świecie. W 2016 roku eksportowała 195 mld AUD i importowała 187 mld AUD. Największymi dobrami eksportowymi są zasoby naturalne (wg danych z 2016) są to ruda żelaza (38 mld AUD), węgiel (30 mld AUD), złoto (20 mld), gaz ziemny (14 mld AUD). Najwyższy import notowany jest przy samochodach (16,6 mld AUD), rafinowanej ropie naftowej (10,7 mld AUD), komputerach (6,1 mld), lekarstwach (5,6 mld AUD), nieprzetworzonej ropie naftowej (5,4 mld AUD).

Krajami, do których Australia eksportuje najczęściej są: Chiny (65 mld AUD), Japonia (27 mld AUD), Korea Południowa (mld AUD), Indie (9,3 mld AUD), USA (8,9 mld AUD). Największy import jest z Chin (43 mld AUD), USA (21,5 mld AUD), Japonii (14,5 mld AUD), Tajlandii (11,6 mld AUD) i Niemiec (10 mld AUD).

Unia Europejska jest drugim, po Chinach, największym partnerem handlowym Australii. W 2017 roku Unia Europejska eksportowała do Australii ponad 72 mld AUD i zainwestowała ponad trylion AUD. Australia z kolei wyeksportowała do Unii 29 mld AUD i zainwestowała 612 mld AUD. Umowa o wolnym handlu, na temat której toczą się obecnie negocjacje, może znacznie wpłynąć na zwiększenie wymiany handlowej pomiędzy Australią a Unią Europejską.

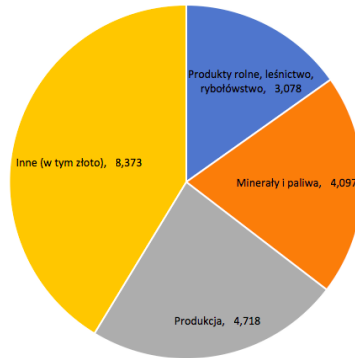
Eksport dóbr i usług do Unii Europejskiej

Źródło: <https://dfat.gov.au>

W ramach grupy produkcja stanowiącej eksport do UE o wielkości 4,7 mld AUD, produkty o największej wartości eksportu to części do samolotów, instrumenty medyczne, produkty farmaceutyczne i leki. Wśród produktów z grupy minerały i paliwa aż 3,3 mld AUD stanowią paliwa, głównie węgiel energetyczny. Eksport rud metali szlachetnych (poza złotem) wynosi 788 mln AUD. W grupie produktów rolnych, leśnictwa i rybołówstwa wynoszącej 3 mld AUD, żywność stanowi aż 2,7 mld AUD - głównie siemię, wino i mięso. Grupa „inne” to w przeważającej mierze eksport złota (7 mld AUD).

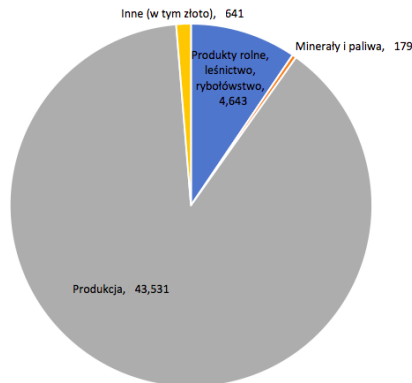
Eksport towarów z Australii do Unii Europejskiej w podziale na sektor (w mln AUD)

Źródło: <https://dfat.gov.au>

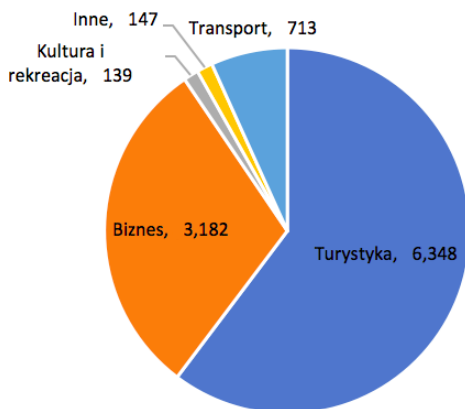
Głównymi produktami z grupy produkcja importowanymi z Unii Europejskiej były w 2016 roku samochody, leki, produkty farmaceutyczne, części do samolotów. Wśród produktów rolnych, największy import notowany był przy winie, produktach zbożowych, czekoladzie, przetworach i innej żywności.

Import towarów do Australii z Unii Europejskiej w podziale na sektor (w mln AUD)

Źródło: <https://dfat.gov.au>

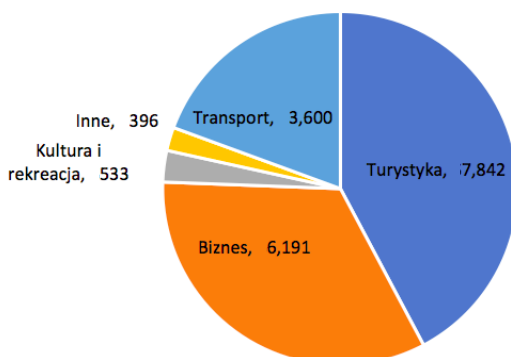
Eksport usług do Unii Europejskiej z Australii w podziale na typ usług (w mln AUD)

Źródło: <https://dfat.gov.au>

Największy eksport usług do Unii Europejskiej kreują usługi turystyczne (ponad 60%), z czego największy procent stanowią podróże rekreacyjne (4,1 mld AUD). Wśród usług biznesowych, druga największa grupa w obszarze eksportu usług do UE, inne usługi biznesowe (w tym usługi profesjonalne i techniczne) stanowią 1,5 mld AUD, a usługi telekomunikacyjne, IT i komputerowe, 743 mln AUD.

Import usług z Unii Europejskiej do Australii w podziale na typ usług (w mln AUD)

Źródło: <https://dfat.gov.au>

Import w ramach usług turystycznych to głównie podróże rekreacyjne (6,7 mld AUD). W grupie usług biznesowych inne usługi biznesowe stanowią 2,5 mld AUD, opłaty za własności intelektualną – 1,8 mld AUD, usługi telekomunikacyjne, IT i komputerowe – 879 mln AUD, usługi finansowe \$543 mln AUD, ubezpieczenia 465 mln AUD.

Krajami Unii Europejskiej, do których Australia notuje największy eksport są (dane z 2016 roku z ABS trade data, mln AUD):

- Wielka Brytania (10 148 AUD),
- Holandia (2647 AUD),
- Niemcy (2415 AUD),
- Francja (1263 AUD),
- Belgia (955 AUD),
- inne UE (2837 AUD).

Warto wspomnieć, że Wielka Brytania stanowi ponad 50% eksportu Australii do Unii Europejskiej, natomiast pięć wyżej wymienionych krajów stanowi aż 86% całego eksportu do EU.

Krajami Unii Europejskiej, z których Australia notuje największy import są (dane z 2016 roku z ABS trade data, mln AUD):

- Niemcy (13 524 AUD),
- Wielka Brytania (7126 AUD),
- Włochy (5900 AUD),
- Francja (4511 AUD),
- Irlandia (2731 AUD),
- Inne UE (15 204 AUD).

Niemcy stanowią prawie 28% całego importu z UE. Pięć wyżej wymienionych krajów to 69% całego importu z UE.

X. Dwustronna współpraca gospodarcza między Polską i Australią

Wg danych GUS z 2017 roku wymiana handlowa pomiędzy Polską a Australią wyniosła ponad 3,6 mld PLN, z czego eksport z Polski do Australii wyniósł 2,2 mld PLN, a import z Australii do Polski 1,4 mld PLN. Wymiana handlowa może znacznie wzrosnąć po wejściu w życie umowy o wolnym handlu pomiędzy Australią a Unią Europejską. Tempo wzrostu wynosi około 10% rocznie, co stanowi dużą perspektywę dla wymiany handlowej.

Wg Observatory of Economic Complexity, produktami i usługami o największym wolumenie eksportu z Polski do Australii są: produkty mineralne, w tym srebro (86 mln USD); maszyny urządzenia (w tym aparaty telefoniczne i sprzęt telekomunikacyjny - 59,8 mln USD); samochody, statki i inne środki transportu (samochody stanowią wartość 45,8 mln USD, samochody dostawcze 27 mln USD, części do samochodów - 14,5 mln USD); produkty chemiczne (w tym środki czystości o wartości 18,4 mln USD); rury miedziane (17 mln USD); meble (14,5 mln USD).

Polska importuje z Australii węgiel (53% całego importu, 161 mln USD), rudę cynku (9,9% importu, o wartości 31 mln USD), rudę żelaza (8,1%, 25,4 mln USD). Innymi produktami importowanymi z Australii o dużym wolumenie są: instrumenty miernicze, artykuły skórzane, lekarstwa, żywność.

W ocenie Zagranicznego Biura Handlowego w Sydney, sektory o wysokiej perspektywie w Australii to maszyny, urządzenia i usługi górnicze (wysoka jakość, duże doświadczenia międzynarodowe, pozytywne przyjęcie produktów i usług polskich oferowanych dotychczas w Australii oraz duży wolumen dostaw urządzeń i sprzętu produkowanego w Polsce, sprzedawanego pod markami z innych krajów sprzyjają wejściu na

rynek), urządzenia, sprzęt i usługi dla branży energetycznej (podobna struktura źródeł energetycznych i polityka energetyczna w Polsce i Australii). Zaawansowana technologia polskiego sprzętu dla elektrowni i przestarzała infrastruktura australijska stanowią dużą perspektywę dla firm z Polski, również zajmujących się energią odnawialną. Innymi sektorami mającymi duże perspektywy w Australii to: sektor spożywczy, budowlany, motoryzacyjny, IT, jachtowy, lotniczy, meblarski i kosmetyczny.

XI. Eksport / import – uwarunkowania

Australia nakłada duże bariery przy wwożeniu produktów na swoje terytorium. Jest to w dużej mierze związane z ochroną wrażliwej na czynniki zewnętrzne florą i fauną. Przy eksportowaniu produktów do Australii istotne jest zaznajomienie się z pozwoleniami i innymi warunkami nakładanymi na poszczególne kategorie towarów. Również istotna jest weryfikacja czy dany produkt spełnia obowiązkowe normy bezpieczeństwa, pod które często konieczne jest przedstawienie wymaganych dokumentów. Produkty uznane za niebezpieczne przechodzą obowiązkową kwarantannę. Warto zaznajomić się z regułami dotyczącymi wwożenia produktów do Australii w Departamencie Imigracji i Ochrony Granic (Department of Immigration and Border Protection).

Wszystkie produkty importowane do Australii o wartości powyżej 1000 AUD muszą przejść odprawę celną. W zależności od typu oraz wartości produktów, nakładane mogą być różnej wysokości cła (w przedziale 0-10%, najczęściej 5%), inne opłaty celne, w tym ubezpieczenia i podatki oraz 10% GST od finalnej wartości. Na stronach rządowych (Department of Home Affairs) można uzyskać informację na temat klasyfikacji produktów wg taryf celnych.

Podstawowymi dokumentami przy imporcie do Australii są:

- List przewozowy;
- Faktura;
- Lista pakunkowa;
- Deklaracja pakunkowa;
- Deklaracja producenta (jeżeli wymagana);
- Certyfikat fumigacji (jeżeli wymagany).

XII. Zachęty / bariery przy wejściu na dany rynek

W zależności od formy wejścia na rynek australijski, istnieje szereg zachęt i barier. Największe zachęty oferowane przez rząd australijski są w przypadku bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Firmy zajmujące się badaniami i rozwojem (R&D) mogą uzyskać różnego rodzaju zwolnienia podatkowe w ramach inicjatywy australijskiego urzędu podatkowe (ATO) oraz AusIndustry.

Na stronach business.gov.au można znaleźć również szereg grantów, nisko-oprocentowanych pożyczek, czy innych inicjatyw oferowanych przez rząd australijski przy realizacji inwestycji lub otwieraniu działalności gospodarczej.

Dodatkowo rządy stanowe oferują wsparcie chcąc przyciągnąć inwestorów do swojego stanu. Wiele informacji można znaleźć na stronie Australijskiej Komisji Handlu i Inwestycji (Austrade):

(<https://www.austrade.gov.au/International/Invest/Guide-to-investing>)

Obecne ograniczenia handlowe, szczególnie w obszarze celnym i dostępie do zamówień publicznych i usług mogą już wkrótce być zniesione dzięki negocjowanej umowie o wolnym handlu pomiędzy Australią a Unią Europejską.

XIII. Zamówienia publiczne w Australii

W 2017 roku australijski skarb państwa zrealizował sześćdziesiąt cztery tysiące kontraktów w ramach zamówień publicznych o łącznej wartości 47 mld AUD. Procedury zamówień publicznych dotyczą w większości przypadków transakcji o wartości powyżej 80 000 AUD i odbywają się w ramach trzech metod:

- przetargu otwartego, ogłaszanego na stronie internetowej AusTender, dla wszystkich zarejestrowanych w Australii podmiotów gospodarczych lub w niektórych przypadkach osób fizycznych,
- przetargu dla jednostek wstępnie zakwalifikowanych, dla wybranych podmiotów gospodarczych, często posiadających odpowiednią licencję lub spełniających poszczególne wymogi prawne,
- ograniczonego przetargu, tylko dla zaproszonych podmiotów gospodarczych.

Wiele informacji, wraz z przewodnikiem na temat zamówień publicznych realizowanych przez rząd australijski można znaleźć pod adresem: sellingtogov.finance.gov.au

Rządy stanowe również w podobny sposób ogłaszają przetargi na swoich stronach internetowych.

Także wiele dużych firm prywatnych organizuje przetargi. Istnieje szereg serwisów internetowych, na których można znaleźć takie ogłoszenia.

XIV. Kultura biznesowa

Pomimo silnych naleciałości brytyjskich, a także azjatyckich, Australia wykształciła własną, bardzo specyficzną kulturę biznesową. Z jednej strony opiera się ona na bardzo nieformalnym i zrelaksowanym stylu, z drugiej cechuje się bezpośredniością, pragmatyzmem i koncentracją na efektywności. Warto kierować się poniższymi zasadami przy prowadzeniu biznesu.

Punktualność jest bardzo istotna. W przypadku spóźnienia warto poinformować o tym telefonicznie.

Wizytówki wymienia się przy przywitaniu. Przedstawia się pełnym imieniem i nazwiskiem, natomiast podczas spotkania rozmówcy mówią sobie po imieniu. Chociaż spotkania są zazwyczaj szybkie i rzeczowe, bardzo istotną kwestią przed przejściem do rozmów o biznesie, jest przeprowadzenie kilkuminutowego „small talk’u” na tematy niepersonalne (może być to pogoda, obyta podróż, zainteresowanie regionem, itp.).

Spotkania biznesowe, niezależnie od rangi mogą wydawać się często nieformalne i utrzymane w luźnej atmosferze. Australia jest krajem o bardzo niskiej hierarchizacji, należy spodziewać się rozmów z osobami na różnym szczeblu organizacji. Z tego też powodu na przykład jadąc samemu taksówką, siedzenie z tyłu jest odbierane jako niegrzeczne. Kultura „mateship”, w której każdy, niezależnie od wykształcenia, statusu majątkowego, pozycji społecznej, jest bardzo istotną częścią relacji społecznych i biznesowych. Dochody są dosyć mocno wypłaszczone.

Chociaż język biznesowy jest często bardzo nieformalny i dopuszcza się w biznesie słowa niecenzuralne, należy zwrócić uwagę na grzeczność wypowiedzi.

Negocjacje postępują dosyć szybko. Nadmierne targowanie się nie jest w zwyczaju i może zniechęcić partnerów australijskich, podobnie jak

techniki gorącej sprzedaży oraz budowania wysokiego napięcia. Cierpliwość jest ważną cnotą w australijskim społeczeństwie.

Dawanie prezentów podczas spotkań jest raczej rzadko praktykowane i nie jest oczekiwane przez partnerów biznesowych w Australii. W niektórych przypadkach upominek o niskiej wartości, związany z charakterem spotkania jest pozytywnie odbierany.

Australijczycy są z reguły bezpośredni, więc długotrwałe budowanie relacji nie jest tak istotne, jak w przypadku bliskich krajów azjatyckich.

Zazwyczaj biznes operuje w godzinach 9:00 – 17:00.

Pracownicy firm często spędzają razem czas po pracy w pubach lub restauracjach. Bardzo często widzi się w mediach Premiera pijącego piwo z pracownikami fabryki lub biznesmenami. Normą jest dzielnie rachunków. Napiwki są raczej rzadkością.

Należy również zwrócić uwagę, również w prezentacjach biznesowych, na bardzo dużą rolę bezpieczeństwa pracy (BHP, ang. OH&S), równouprawnienia, poszanowania praw pracowników, etykę, itd. Państwo australijskie w tych dziedzinach jest wszechobecne, a firmy dostosowują swoje wewnętrzne polityki nie tylko w dokumentacji, ale także w codziennym funkcjonowaniu.

XV. Przydatne kontakty

Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu
w Sydney

Jakub Wilhelm – kierownik biura
e-mail: jakub.wilhelm@paih.gov.pl
www.sydney@paih.gov.pl

Ambasada RP w Canberze
7 Turrana Street, Yarralumla ACT 2600 Australia
canberra.amb.sekretariat@msz.gov.pl
+61 26272 1000

Austrade (Australijska Komisja Handlu i Inwestycji) w Warszawie
Ul Nowogrodzka 11, 00-513 Warszawa
+48 22 526 4930
Warsaw@austrade.gov.au

EABC (European Australian Business Chamber)
43 Phillip Street Sydney NSW 2000 Australia
+61 2 8272 0600

Polish Chamber of Commerce Australia

Erindale Business Park, Building B
2 Lansell Circuit, Canberra ACT 2903 Australia
info@polishchamber.com
+61 262 967 625

Polish Australian Business Forum
info@pabf.com.au

BIBLIOGRAFIA:

- ACIF
<https://www.acif.com.au/forecasts/summary>
- ASIC
<http://asic.gov.au>
- ASX
<https://www.asx.com.au/documents/products/asx-metals-and-mining-sector-profile.PDF>
- Austrade
<https://www.austrade.gov.au/>
- Australian Bureau of Statistics
- Australian Government
<https://www.australia.gov.au/about-government>
- Australian Mining
<http://minerals.makingthefuturepossible.info/export/>
- Australian Mining Atlas
http://www.australianminesatlas.gov.au/education/fact_sheets/iron.html
- Business Insider
<https://www.businessinsider.com/the-most-traded-currencies-in-2016-2016-12?IR=T>
<https://www.businessinsider.com.au/20-things-about-australian-working-culture-that-can-surprise-foreigners-2015-3>
- Bureau of Resources and Energy Economics
Reserve Bank of Australia Statistics
- CIA World Factbook
www.cia.gov
- Culture Atlas
<https://culturalatlas.sbs.com.au/australian-culture/australian-culture-core-concepts#australian-culture-core-concepts>

- Department of Foreign Affairs and Trade
<https://dfat.gov.au>
- Doing Business
<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/australia>
- EY
[https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-australian-infrastructure-some-facts-and-figures/\\$FILE/ey-australian-infrastructure-some-facts-and-figures.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-australian-infrastructure-some-facts-and-figures/$FILE/ey-australian-infrastructure-some-facts-and-figures.pdf)
- Focus Economics
<https://www.focus-economics.com/countries/australia>
- Geoscience Australia
<http://www.ga.gov.au/scientific-topics/minerals-archive/mineral-resources/iron-ore>
- GUS
Gus.gov.pl
- Observatory of Economic Complexity
<https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/aus/#Exports>
- OECD
<http://www.oecd.org/australia/economic-survey-australia.htm>
- Parliamentary Education Office
<https://www.peo.gov.au/learning/closer-look/parliament-and-congress/party-system.html>
- Parliament of Australia
<https://www.aph.gov.au>
- Reserve Bank of Australia
<https://www.rba.gov.au/education/resources/snapshots/economy-composition-snapshot/>
- sellingtogov.finance.gov.au/
- Statistic Times
<http://statisticstimes.com/economy/countries-by-projected-gdp-capita.php>

- <https://tradingeconomics.com/australia/population>
- The Commonwealth Fund
<https://interactives.commonwealthfund.org/2017/july/mirror-mirror/>
- XE
<https://www.xe.com/currencycharts/?from=AU--D&to=PLN&view-2Y>
- UN Comtrade Database

 PAIH Expo
I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

 Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR